

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/4236

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- **736**
Konu : Sayın Orhan Ziya DİREN'in
7/4236 esas no.lu yazılı soru önergesi

30.07/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 01.07.2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 – 7523 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Tokat Milletvekili Sayın Orhan Ziya DİREN'in 7/4236 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veyisel EROĞLU
Bakan

EK

Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

**TOKAT MİLLETVEKİLİ SAYIN ORHAN ZİYA DİREN'İN
7/4236 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI**

SORU 1. *Erbaa HES Olarak bilinen santral projesi hayata geçirildiği takdirde kanallar için istimlak edilecek birinci sınıf tarım arazisi alanı ve tahliye edilecek toprak miktarı ne kadar olacaktır?*

CEVAP 1. Kanallar için kamulaştırılacak taşınmazlar içerisinde, birinci sınıf tarım arazisi alanı olup olmadığı ve tahliye edilecek toprak miktarının ne kadar olacağı hususu, Erbaa HES projesinin hazırlanması ile kesinlik kazanacaktır.

SORU 2. *Kelkit Irmağında mevcut su debisi kaç metreküptür ve verilen su kullanım hakkı ile kanallara aktarılacak su miktarı kaç metreküp hesaplanmaktadır?*

CEVAP 2. ARK Enerji Üretimi San. ve Tic. A.Ş. tarafından hazırlanan Erbaa HES Revize Fizibilite Raporunda Kelkit çayının yıllık ortalama debisi 90,97 m³/s olarak alınmıştır. Kanallara aktarılacak su miktarı 70,00 m³/s olarak tasarlanarak kanallar boyutlandırılmıştır.

SORU 3. *Irmak yatağında doğal yaşamın devam edebileceği ve mevcut sulama sistemlerine yetecek miktarda su bırakma şansı kalmadığı görülmektedir. Bakanlık olarak bu konuda herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise nelerdir?*

CEVAP 3. Kelkit çayının Köklüce Regülatörü vasıtasıyla, iletim kanalına alındıktan sonra ırmak yatağına bırakılması gereken su miktarının tespitine yönelik açıklamalar, Fizibilite Raporunda açıklanmıştır. Doğal akımlardaki azalmanın, bölgenin iklimsel özelliğinden dolayı, karasal ekosistem ve karasal fauna üzerinde kayda değer bir etkisi olmayacağı belirtilmiştir. Ancak sucul yaşam üzerinde inşaat aşamasında olduğu gibi işletme aşamasında da olası olumsuz etkilerin minimize edilmesi amacıyla iletim kanalı güzergâhını kesen ve Kelkit çayına bağlanan irili ufaklı yan kollar ve regülatörden yılın belli dönemlerinde akarsu yatağına su bırakılması suretiyle, su akışındaki devamlılığın sağlanması sucul yaşam üzerinde oluşacak etkiyi en aza indirilmesi için ÇED Raporu kapsamında bu miktarın tespiti çalışmalarına devam edilmektedir. Bu rakam ÇED Raporu çalışmaları sonucunda hesaplanarak, tasdik için Bakanlığımızın ilgili birimlerince değerlendirilecektir.

Kelkit çayı güzergâhında mevcut tarım arazileri önceki yıllarda etüt edilmiş ve ovanın sulama alanı potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla Niksar ve Erbaa ovaları sulama projeleri tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Her iki ovanın en büyük avantajı menbada yer alan Kılıçkaya ve Çamlığöze Barajlarından oluşan depolama tesisleridir. Bu tesisler sayesinde önceki yıllarda Kelkit Irmağının doğal akımlarıyla, özellikle kurak periyotlarda sıklıkla yetersiz sulama yapmak zorunda kalan çiftçiler bu tesislerden dolayı regüle akımlarla kısıntı yaşamaksızın sulama yapabilmektedirler.

Kelkit vadisinde yer alan projeleri vasıtasıyla enerji üretimi yapacak firmalar ile su kullanım hakkı anlaşmaları imza altına alınırken, DSİ Genel Müdürlüğümüzün sulama tesislerinin mal sahibi oluşu ve sulama birliklerinin bir nevi işletmeci kimliği ile hareket etmesi sebebiyle sulama suyu ihtiyaçları titizlikle belirlenmiş ve enerji üretiminden önce sulama suyu temin edilmesi şarta bağlanmıştır.

SORU 4. Erbaa HES projesi ile üretilmesi düşünülen elektrik enerjisi miktarı ne kadardır? Üretilmesi düşünülen enerji miktarı ile feda edilecek birinci sınıf tarım arazilerinin katma değer hesaplamaları Bakanlığınız tarafından etüt edilmiş midir? Edilmiş ise hükümet olarak projeyi desteklemekte misiniz?

CEVAP 4. Erbaa HES ile üretilmesi düşünülen yıllık toplam enerji miktarı revize fizibilite raporuna göre 484,44 GWh'dır. Üretilmesi düşünülen enerji miktarı ile inşaat faaliyetleri sebebiyle tarım dışı kalacak tarım arazilerinin katma değer hesaplamaları, önceki yıllarda hazırlanarak tasdik edilen "Aşağı Kelkit Projesi Erbaa HES Planlama Raporu" kapsamında etüt edilmiş olup, kanal güzergâhı ve santral yapılmasından kaynaklanacak tarım alanları kaybı ve bu sebeple oluşacak tarımsal gelir kayıpları hesap edilerek projenin rantabilitesine etki ettirilmiştir.

SORU 5. Yapılan araştırmalar projenin rantabilitesinin yeterli olmadığını ortaya çıkarmaktadır. Bölge halkının ve sivil toplum kuruluşlarının karşı çıktığı Erbaa HES projesini Bakanlık olarak yatırım programından çıkarmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 5. "Aşağı Kelkit Projesi Erbaa HES Planlama Raporu"nda projenin rantabilite değeri 1,43 içsel karlılık oranı % 13,66 olarak bulunmuş olup, DSİ Genel Müdürlüğümüz kriterlerine göre ekonomik bir projedir. Proje, yatırım programında henüz yer almamaktadır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, elektrik üretimi yapmak amacıyla tesis edilip işletilmek üzere DSİ Genel Müdürlüğümüz internet sitesinde Tablo-2'de yayımlanan Erbaa HES projesi için özel sektör tarafından 3 adet firma başvuruda bulunmuş, bu firmalardan teklifi uygun bulunan ARK Enerji Üretimi San. ve Tic. A.Ş. ile 26.09.2006 tarihinde su kullanım hakkı anlaşması imzalanmıştır.

ARK Enerji Üretimi San. ve Tic. A.Ş. firmasının hazırlamış olduğu revize fizibilite raporunda; rantabilite 1,332, içsel karlılık oranı ise % 12,82 olarak bulunmuştur. ARK Enerji firması ile Genel Müdürlüğümüz arasında su kullanım hakkı anlaşması imzalandığı için DSİ Genel Müdürlüğümüz ile ilgili süreç tamamlandığından konunun bundan sonraki takip noktası Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu olmaktadır.

